

Станіслав Дугін

English

ЧАСИ ДІЄСЛОВА

Університетська книга
Суми • 2016

УДК 811.111'366.58(075.4)

ББК 81.2Англ-9

Д 80

Дугін С. П.

Д 80 English: часи дієслова / С. П. Дугін. – Суми :
Університетська книга, 2016. – 128 с.

ISBN 978-966-680-795-6

Досить просто за дев'ять уроків ви опануєте всіма дванадцятьма часовими формами англійського дієслова, пасивним станом та узгодженням часів. Автор пропонує свій шлях оволодіння цими темами, який ґрунтується на принципі порівняння граматичних форм в українській та англійській мові.

Для школярів, студентів, а також тих, хто самостійно вивчає англійську мову.

Ця книга рекомендується як додатковий граматичний матеріал до базової книги початкового курсу «English: від артикля до шести граматичних часів. 25 міні-уроків».

УДК 811.111'366.58(075.4)

ББК 81.2Англ-9

ISBN 978-966-680-795-6

© С.П. Дугін, 2016

© ТОВ «ВТД “Університетська книга”», 2016

Зміст

1	Present Indefinite Tense. Present Continuous Tense	6
2	Побудова питальних та заперечних речень у Present Indefinite і Present Continuous	22
3	Past Indefinite Tense. Past Continuous Tense	36
4	Future Indefinite Tense. Future Continuous Tense	56
5	Present Indefinite Tense. Present Continuous Tense	72
6	Present Perfect Continuous Tense Past Perfect Continuous Tense Future Perfect Continuous Tense	85
7	Present Perfect Continuous Tense Past Perfect Continuous Tense Future Perfect Continuous Tense	95
8	Passive Voice (пасивний стан)	107
9	Sequence of Tenses (узгодження часів)	116
	Таблиця нестандартних дієслів	121
	Вимова звуків та їх позначення знаками англійської фонетичної транскрипції	123
	Таблиця часів	125

Від автора

Усіх моїх учнів можна поділити на дві категорії. Перша – це школярі (як правило, старшокласники, які планують навчатися на факультетах іноземних мов), друга – це дорослі, які з тієї чи іншої причини вирішили опанувати англійську.

Цікаво, що багато хто з них мав значний запас слів, умів перекладати з англійської досить складні тексти, але сказати просте речення без помилок, як правило, не міг.

Одна з причин цього з'ясувалася на першому ж уроці: повне незнання часів англійського дієслова, попри те що школярі мають кілька уроків англійської мови в школі, а більшість дорослих навчалася на різноманітних курсах або за підручниками.

У чому ж справа? Чому це важливе і зовсім нескладне явище англійської граматики так важко опановується?

Як репетитор я мав володіти простим та ефективним методом викладання часів англійського дієслова. Я випробував багато варіантів, той, який становить основу цього посібника, виявився найбільш ефективним.

Сподіваюся, ці дев'ять уроків допоможуть і школярам, і студентам, і тим, хто вивчає англійську мову самотійно, добре опанувати цю важливу тему англійської граматики.

Як працювати з посібником

Після того як ви уважно вивчите зміст уроку (прочитавши його, можливо, два або три рази), слід перекласти англійською контрольні речення, а потім порівняти свій переклад з наведеним.

Кожну помилку, пов'язану з часом англійського дієслова, слід проаналізувати й свідомо виправити, знайшовши відповідний матеріал у змісті уроку. Тільки після цього можна переходити до наступного заняття. Наприкінці посібника подана зведена таблиця часів англійського дієслова. Раджу вам накреслити таку саму, тільки більшу, і поступово заповнювати її після вивчення кожного нового граматичного часу.

Заповнивши всю таблицю, повісьте її біля свого робочого столу, і через деякий час вона зафіксується у вашій пам'яті.

Усі уроки побудовані за єдиною схемою:

1. Зміст уроку.
2. Контрольні речення для перекладу.
3. Переклад цих речень для порівняння.
4. Додатковий граматичний матеріал, який потребує простого механічного запам'ятовування.

1 Present Indefinite Tense Present Continuous Tense

Перш за все подивіться на таблицю наприкінці посібника (с. 127).

Як видно з таблиці, англійські дієслова мають чотири групи граматичних часів, і в кожній із цих груп є теперішній, минулий та майбутній час. Тобто на відміну від українських дієслів, які мають тільки три часові форми, в англійських дієслів чотири форми теперішнього, чотири минулого та чотири майбутнього часу.

Кожна форма виконує в мові певну функцію. Навчитися розрізняти і правильно вживати англійські дієслова в тій чи іншій формі – ось наше завдання.

На першому уроці ми розглянемо два граматичні часи.

Present Indefinite Tense – *теперішній неозначений час*

present [ˈpreznt]¹ *теперішній час*

indefinite [ɪnˈdefɪnɪt] *неозначений*

tense [tens] *час (граматичний)*

Present Continuous Tense – *теперішній тривалий час*

continuous [kənˈtɪnjuəs] *тривалий*

Present Indefinite Tense

Одними з перших дієслів, з якими знайомиться кожен, хто вивчає англійську мову, є дієслова **to have** і **to be**.

Сподіваюся, ви пам'ятаєте, як вони відмінюються (тобто змінюються) в теперішньому неозначеному часі,

як утворюють питальні та заперечні речення. Проте, перш ніж розпочати вивчення перших двох граматичних часів, коротко все це повторимо.

Дієвідмінювання дієслова to have [hæv] мати в Present Indefinite Tense

I have – я маю (у мене є)

We have – ми маємо

You have – ти маєш

You have – ви маєте

He has [hæz] – він має

They have – вони мають

She has – вона має

Нагадаю, знаки транскрипції показують, як вимовляється слово.

Пам'ятайте, що частка **to**, яка стоїть перед дієсловом, є ознакою інфінітива (тобто неозначеної форми дієслова). Інфінітивом називають початкову форму дієслова, яка відповідає на питання *що робити?* (*що зробити?*). Саме від цієї форми утворюються всі інші форми дієслова.

Розглянемо кілька речень.

1. I have a pen.

a pen [pen] *ручка*

Є два варіанти перекладу подібних англійських речень українською мовою:

а) *Я маю ручку* (дослівний переклад).

б) *У мене є ручка.*

У живому мовленні у теперішньому часі в значенні *мати* може вживатися словосполучення **have got**:

I have a pen. = I have got a pen. (I've got a pen.)

2. **He has a book.** – У нього є книжка.

a book [buk] книжка

3. **My brother has many friends.** – У мого брата багато друзів.

a brother ['brʌðə] брат

many ['meni] багато

a friend [frend] друг

У цьому реченні підмет **brother** можна замінити особовим займенником **he**, саме тому дієслово **to have** має форму **has**.

4. **They have a big house.** – Вони мають великий будинок.

5. **My friends have a big house.** – Мої друзі мають великий будинок.

Дієвідмінювання **to be** [bi:] бути в **Present Indefinite Tense**

I am [æm] – я є (знаходжуся)

We are – ми є

You are [ɑ:] – ти є

You are – ви є

He is [ɪz] – він є

They are – вони є

She is – вона є

It is – він (вона, воно)

I am a student. – Я студент. (Я студентка).

a student ['stju:dənt] студент, студентка

He is a doctor. – Він лікар.

a doctor ['dɒktə] лікар

They are workers. – Вони робітники.

a worker ['wə:kə] робітник

У подібних українських реченнях дієслово-зв'язка *є* не вживається.

Ще два речення:

This is a pen. – Це ручка.

These are pens. – Це ручки.

Дивіться, як цікаво! Однина (**a pen**) або множина (**pens**) іменника, який стоїть наприкінці речення, впливають і на форму дієслова (**is** або **are**), і на форму вказівного займенника (**this** або **these**).

Розглянемо два речення.

1. **He has a lot of friends.** – У нього багато друзів.

a lot (of) [ə' lɒt] багато

2. **He is a doctor.** – Він лікар.

Отже, обидва українські речення не мають дієслова, тоді як в англійських реченнях дієслово має бути завжди.

Можливо, це пов'язано з тим, як будуються питальні речення в українській та англійській мові. Адже для того, щоб наведені українські речення перетворити на питальні, достатньо замість крапки поставити знак питання і, вимовляючи, змінити стверджувальну інтонацію на питальну. Порядок слів при цьому не змінюється:

У нього багато друзів. – *У нього багато друзів?*

Він лікар. – *Він лікар?*

Але для англійських речень цих двох дій недостатньо, адже питальні речення з дієсловами **to have** і **to be**

будуються методом інверсії, тобто дієслово-присудок ставиться перед підметом.

He has a lot of friends. – **Has he many friends?**
У нього багато друзів. – *У нього багато друзів?*
many ['meni] *багато*

(Слово **many** частіше за все вживається в питальних та заперечних реченнях, тоді як сполучення **a lot of** – у стверджувальних)

He is a doctor. – **Is he a doctor?**
Він лікар. – *Він лікар?*

This is your pen. – **Is this your pen?**
Це твоя ручка. – *Це твоя ручка?*

These are his books? – **Are these his books?**
Це його книжки. – *Це його книжки?*

Where is your room? – *Де ваша кімната?*
where [wɛə] *де*
a room [ru:m] *кімната*

Where are your pencils? – *Де твої олівці?*
a pencil ['pensl] *олівець*

Заперечні речення з дієсловом **to be** утворюються за допомогою частки **not**, яка ставиться після дієслова.

I am not a student. – *Я не студент.*

He is not a teacher. – *Він не вчитель.*

This is not my passport. – *Це не мій паспорт.*
a passport ['pa:spɔ:t] *паспорт*

These are not their cases. – *Це не їхні валізи.*

Заперечні речення з дієсловом **to have** утворюються двома способами.

1. За допомогою заперечної частки **not** [nɒt]:

а) у стислій відповіді:

Have you a dog? – No, I have not.

(Скорочено: **No, I haven't** [hævnt]).

У вас є собака? – Ні, немає.

б) якщо перед іменником стоїть артикль, числівник або неозначений займенник (**many, much, any, enough**):

I have not any time (I haven't any time).

Я не маю часу.

2. За допомогою заперечного займенника **no** [nəʊ], який завжди стоїть безпосередньо перед іменником:

I have no time. – *Я не маю часу.*

А тепер познайомимося з двома граматичними часами – **Present Indefinite Tense** (теперішній неозначений час) і **Present Continuous Tense** (теперішній тривалий час).

Ми щойно згадали, як у теперішньому неозначеному часі відмінюються дієслова **to have** та **to be**, а тепер подивимося, що відбувається з усіма іншими дієсловами під час дієвідмінювання в цьому граматичному часі. Для зразка візьмемо дієслово **to read** – *читати*.

Дієвідмінювання англійських дієслів у **Present Indefinite**

to read [ri:d] *читати*

I read – *я читаю*

We read – *ми читаємо*

You read – *ти читаєш*

You read – *ви читаєте*

He reads – *він читає*

They read – *вони читають*

She reads – *вона читає*

Зверніть увагу! В українській мові в теперішньому часі дієслово змінює всі свої особові закінчення, тоді як в англійській дієслово змінюється тільки в 3-й особі однини (**reads**).

Нагадаю, що дієслова **to have** та **to be** також закінчуються на **-s** у 3-й особі однини: **He has a dog.**

He is a student.

Кожний граматичний час виконує в мові певні функції.

В англійській мові дієслова вживаються у формі **Present Indefinite** на позначення звичайної дії, яка регулярно повторюється, або для констатації факту.

I read newspapers every day. – *Я читаю газети щодня.*

a newspaper ['nju:spеіrə] *газета*

every ['evrɪ] *кожен*

a day [deɪ] *день*

He reads a lot of books. – *Він читає багато книжок.*

We go to the University every day except Sunday.

to go [gəu] *іти, їхати*

university [ju:ni'və:siti] *університет*

to the university – *в університет*

except [ik'sept] *крім*

Sunday ['sʌndi] *неділя*

Ми ходимо в університет щодня, крім неділі.

My sister studies at the university.

to study¹ ['stʌdi] *учитися, навчатися*

at the university – *в університеті*

Моя сестра навчається в університеті.

They live in London.

to live [liv] *жити*

London ['lʌndən] *Лондон*

Вони живуть у Лондоні.

З дієсловами у формі **Present Indefinite** часто вживаються такі слова і словосполучення:

usually ['ju:ʒuəli] – *звичайно*

always ['ɔ:lwəz] – *завжди*

often [ɔfn] – *часто*

as a rule – *як правило*

as [æz] – *як*

rule [ru:l] – *правило*

every day – *щодня*

every morning – *щоранку*

a morning ['mɔ:niŋ] *ранок*

¹ У додатковому матеріалі читайте про особливості утворення **Participle I** (дієприкметника теперішнього часу) від деяких дієслів.

Present Continuous Tense

В англійській мові дієслова вживаються у формі **Present Continuous** для вираження дії, що відбувається в даний момент.

Утворюється **Present Continuous** за допомогою допоміжного дієслова **to be** (у формі **Present Indefinite: am, are, is**) та дієприкметника теперішнього часу смислового дієслова (**Participle I** [ˈpɑ:tɪsɪpl] [wɒn]). В англійській мові дієприкметники утворюються за допомогою закінчення **-ing**:

to read – reading [ri:diŋ]

Дієвідмінювання дієслів у Present Continuous

to read – читати

I am reading –
я читаю

We are reading –
ми читаємо

You are reading –
ти читаєш

You are reading –
ви читаєте

He is reading –
він читає

They are reading –
вони читають

She is reading – *вона читає*

А тепер перекладемо англійською такі речення:

1. *Я читаю щодня.*
2. *Я читаю (відповідь на питання: «Що ти робиш?»)*

І в першому, і в другому українському реченні дієслово стоїть в однаковій формі (*читаю*), хоча в першому випадку воно виражає дію, яка регулярно повторюється; у другому – дію, яка відбувається в даний момент.

Але перекладаючи ці речення англійською мовою, ми маємо зважати на те, що в англійських дієслів є форма **Present Indefinite** (яка виражає дію, що регулярно повторюється) і форма **Present Continuous** (яка виражає дію, що відбувається в даний момент). Отже:

Я читаю щодня. – **I read every day.** (Present Indefinite)

Я читаю. – **I am reading.** (Present Continuous)

Давайте докладно розглянемо ще два речення, в одному з яких дієслово **to go** [gəʊ] (*іти, їхати*) стоїть у формі **Present Indefinite**, а в другому – у **Present Continuous**.

1. **My father goes to work every morning.**

father [ˈfɑːðə] *батько*

work [wɜːk] *робота*

to go to work – *іти (їхати) на роботу*

Мій батько ходить на роботу щоранку.

Дієслово **to go** стоїть у **Present Indefinite**, тому що воно виражає дію, яка регулярно повторюється (**every morning**), при цьому воно стоїть у формі 3-ї особи однини (**goes**), адже підмет **father** можна замінити займенником третьої особи однини **he**.

2. **He is going to work.**

Він іде на роботу. (Нині, у даний момент)

Дієслово **to go** вживається у формі **Present Continuous**, тому що воно виражає дію, яка відбувається в даний момент.

Підметом у реченні є займенник **he**, ось чому допоміжне дієслово **to be** стоїть у формі 3-ї особи однини (**is**).